

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Třemošná

Družstevní 750, 330 11 Třemošná

Identifikátor školy: 600 071 561

Termín konání inspekce: 17. – 20. května 2004

Čj.:	g6-1061/04-4013
Signatura:	kd4kx153

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním oboru v předmětech hudební nauka, hra na klavír, hra na housle a komorní hra, hra na akordeon, dechové nástroje, pěvecká hlasová výchova a komorní zpěv, hra v orchestru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném období školního roku 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním oboru ve výše uvedených předmětech hudebního oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaném období školního roku 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávací a výchovné činnosti v hudebním oboru vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve výše uvedených předmětech hudebního oboru ve sledovaném období školního roku 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je od data 1. 7. 2002 právním subjektem. Zřizovatelem je Město Třemošná, Sídliště 992, 330 11 Třemošná. V březnu téhož roku se škola přestěhovala do budovy mateřské školy, adresa Družstevní 750, 330 11 Třemošná. Odloučené pracoviště je v obci Zruč-Senec, Školní 197, v budově základní školy. Spádovou oblast tvoří, kromě Třemošné, dalších 16 obcí. Stanovená kapacita je 250 žáků hudebního oboru. Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2003 uvádí celkem 179 žáků, z toho v pobočce Zruč-Senec 54 žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický kolektiv školy tvoří kvalifikovaní učitelé, absolventi konzervatoří, v jednom případě AMU. Pouze začínající učitel klavírní hry s maturitou na konzervatoři neukončil studium absolutoriem. Celkem sedm z dvanácti vyučujících má dlouholetou pedagogickou praxi, v ZUŠ působí již 30 a více let. Získávání jsou mladí kvalifikovaní učitelé. Jedná se především o učitele hry na klarinet (8 let praxe) a začínající učitelé hry na klavír a příčnou flétnu.

V odborné úrovni vyučujících a tím i v celkové kvalitě vzdělávání se pozitivně promítají jejich další profesní aktivity, zejména minulá umělecká (orchestrální a pěvecká) činnost. Např. profesionální orchestrální praxi mají dva učitele dechového oddělení, příznivě se promítá v práci se školními soubory. Výraznou osobností je učitel, absolvent AMU, s celoživotní dirigentskou praxí, který své zkušenosti věnuje nyní výuce žáků na elektronické klávesové nástroje, práci se žakovským orchestrem, mj. také psaní kvalitních notových úprav. Učitelka pěveckého oddělení byla členkou opery Národního divadla, v opeře plzeňského divadla vystupuje dosud. Vyučovala v konzervatoři, je koordinátorkou a porotkyní národní pěvecké soutěže „Karlovarský skřivánek“. Začínající učitel/klavírista je členem operního sboru plzeňského divadla. Ve škole se spolu s ředitelkou uplatňují jako klavírní korepetitoři. Tradici vynikajícího houslového oddělení v Třemošné založil bývalý ředitel školy, dodnes pedagogicky činný jako učitel hry na housle. Pro formování pedagogického kolektivu školy je místní výhodou, danou mj. blízkostí velkého kulturního centra, že i další kvalifikovaní mladí hudebníci mají o pedagogickou práci v ZUŠ Třemošná zájem.

Organizace činnosti a provozu školy vychází z „Organizačního řádu Základní umělecké školy Třemošná“. Jeho součástí je „Vnitřní řád školy“ schválený na pedagogické radě dne 30. 8.

2000. Dané vnitřní normy dostatečně podrobným a konkrétním způsobem stanoví rozsah povinností pracovníků a činnosti při jejich plnění. Představují dobrý základ řádného chodu školy. Pro školní rok je zpracován „Plán práce ZUŠ Třemošná, školní rok 2003-2004“, který vychází z výroční zprávy za uplynulý školní rok. Obsahuje celkem 15 bodů, ve kterých jsou specifikovány hlavní úkoly, otázky personálního a materiálního zabezpečení, kulturní činnosti žáků a učitelů školy, práce s výrazněji talentovanými žáky, spolupráce s rodiči, školami a další.

Ředitelka školy se ve své činnosti a rozhodování opírá o pedagogickou radu (stanoveno pět jednání ročně). Struktura řádně vedených zápisů s kontrolou splnění stanovených úkolů prokazují systematičnost v činnosti školy. Pouze záznamy týkající se hodnocení a klasifikace v jednotlivých předmětech postrádají větší konkrétnost. Dle potřeby jsou svolávány provozní porady k zabezpečení organizačních záležitostí. Jiné specifické úkoly řeší umělecká rada (užší tým pěti pedagogů). Jako poradní orgán ředitelky jsou určeny předmětové komise pro všechny nástrojové obory, pěveckou hlasovou výchovu a zpěv a hudební nauku. Ředitelka jmenovala vedoucí pobočky a stanovila rozsah jejich úkolů. Pověřený učitel zastupuje ředitelku ve vymezeném okruhu činností v době její nepřítomnosti. Jmenovaným učitelům přidělila správu inventáře školy. Na část úvazku přijala domovníka pro zajištění údržby a drobných oprav a uklízečku.

Ředitelka v daných podmínkách využila v zásadě všechny obvyklé možnosti pro vytvoření funkční organizační struktury školy. Vytvořila příznivé podmínky pro potřebnou spolupráci pracovníků při plnění stanovených úkolů. K tomu přispívá i dobrý vnitřní informační systém. Kromě zásadní role pedagogických rad a případných dalších porad je ve sborovně školy informační panel pro pedagogické pracovníky s písemnými materiály ředitelky. Vedena je „Knihu příchodů a odchodů“. V podmínkách menší školy je běžně využíváno osobní předání informace, projednání úkolů dle aktuálních potřeb.

Ve škole pracují převážně velmi zkušené učitelé. Podporováno je i další vzdělávání učitelů. Využívány jsou některé nabídky Pedagogického centra Plzeň, např. seminář pro učitele hudební nauky. Začínající učitel hry na klavír získává zkušenosti v rámci práce předmětové komise, provádí náslechy v hodinách ředitelky, která jeho práci sleduje i formou hospitací. Je vyslán na odborné semináře pořádané Pedagogickým centrem Plzeň (využito 4x). K jeho odbornému růstu přispívá i účast na profesionální klavírní soutěži v Plzni a související odborné konzultace. Začínající učitelka hry na příčnou a zobcovou flétnu ukončila v tomto školním roce studium v konzervatoři. Celkem osm pracovníků získalo certifikát o dosažení základních uživatelských znalostí a dovedností ICT. Učitel dechového oddělení ovládá práci na PC s hudebním programem.

Nepedagogickým pracovníkům stanovila ředitelka písemně pracovní náplň, plnění úkolů průběžně kontroluje. Dbá na to, aby se podíleli na zkvalitňování pracovního prostředí, jeho čistotě a estetickém vzhledu.

Kontrolu kvality výchovně-vzdělávacího procesu zajišťuje ředitelka průběžně zejména častějšími návštěvami částí vyučovacích hodin, odbornými pohovory s vyučujícími. Dle potřeby provádí celkové hospitace doložené funkčně strukturovanými hospitačními záznamy. Sleduje průběh a výsledky postupových zkoušek žáků. Zásadní roli zde sehrává vytváření podmínek a požadavků na udržení celkově vysoké „laťky“, která vychází nejen z dobrých tradic školy, ale kterou stále nastavují svojí prací nejlepší učitelé školy. To přirozeným způsobem vede k sebehodnocení dosahovaných výsledků u každého učitele. Projevuje se i zájmem o rozšíření kvalifikace vysokoškolským studiem (2 učitelé).

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti mají velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Od minulé inspekce došlo k zásadní kvalitativní změně – škola se v březnu 2002 přestěhovala do společné budovy mateřské školy, ve které měla nejprve čtyři učebny. Po rekonstrukci přizemních prostor nákladem zřizovatele má škola v této budově od října 2003 celkem šest učeben hudebního oboru. Ředitelna školy je současně klavírní učebnou. Škola má odbornou pracovnu hudební nauky a vlastní sál s kapacitou 40 – 50 míst. Ten, kromě ostatních tříd, je účelně využíván i pro skupinovou výuku (orchestr, komorní hra, sbor). Učitelům slouží menší sborovna. Zřízeny byly šatna pro žáky a odpovídající sociální zařízení. Menší prostora zůstala i pro sklad hudebních nástrojů a kancelářských potřeb. Dle požadavků ředitelky byly provedeny zvukové izolace stěn, aby nebyl zvukově narušován provoz mateřské školy.

Rekonstrukce přinesla škole i nové vybavení. Jednalo se především o nový nábytek, tabuli a novou repro-soustavu do pracovny hudební nauky, čalouněné židle do sálu. Pořízena byla zvuková aparatura pro veřejná vystoupení, dva přenosné přehrávače pro pracovní nahrávky v pěveckém a akordeonovém oddělení. Zakoupeny byly nové nástroje pro dechové oddělení (příčná flétna, klarinet, saxofon) a koncertní akordeon. Ředitelka má jeden PC pro její řídicí činnost. Každé nástrojové oddělení má svůj dostatečně zásobený notový archiv. Rozsáhlý je zejména klavírní, ale i smyčcový, bohatě je vybaveno pěvecké oddělení. Notové materiály jsou průběžně doplňovány o současné tituly. K dispozici je i odborná knihovna. V každé učebně je pianino, v sále křídlo. Zajišťovány jsou pravidelná údržba a generální opravy nástrojů.

V pobočce v obci Zruč-Senec jsou využívány učebny základní školy a jeden kabinet pro učitele. Učitelům a žákům je k dispozici základní potřebné vybavení pro přípravnou hudební výchovu a hudební nauku a individuální nástrojovou výuku (hru na klavír, housle, akordeon, zobcovou a příčnou flétnu). Dané podmínky i zde umožňují plnění vzdělávacího programu ZUŠ.

Na základě kontrolní činnosti v oblasti materiálních pomůcek jsou stanoveny priority pro jejich další zkvalitňování. Jedná se zejména o potřebnou inovaci v klavírním oddělení (staré nástroje představují přílišné náklady na časté ladění). Pro pobočku je plánováno zakoupení jednoho elektronického klávesového nástroje. V pořadí priorit je i výměna starého nábytku v pěvecké třídě, případně zakoupení televizoru s videem. V plánování je zohledňováno i vytváření esteticky kvalitního a působivého prostředí školy.

Materiální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou cílevědomě zkvalitňovány, jejich úroveň je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program hudebního oboru základní umělecké školy

Rozhodnutí MŠMT, čj. 17 856/04-21, o změně v zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. 5. 2004 uvádí, že základní umělecká škola má studijní obor hudební, což je v souladu se zjištěnou skutečností.

Vzdělávací program hudebního oboru je realizován v souladu s rozhodnutím o zařazení ZUŠ do sítě škol.

Organizace výuky se řídí platnými učebními plány MŠMT pro hudební obor schválenými pod čj. 18 418/95-25 s účinností od 1. září 1995. Škola v době konání inspekce vyučovala podle těchto vybraných učebních plánů: č. 1a a 1b pro přípravné studium, č. 2a pro hru na klavír,

2b pro hru na elektronické klávesové nástroje, č. 3 pro hru na housle, č. 5a – 5b pro hru na zobcovou flétnu nebo zobcovou flétnu a jiný přípravný dechový nástroj, č. 6 pro hru na dechový nástroj (pro žáky od 10 let), č. 9 pro hru na akordeon, č. 10 pro pěveckou hlasovou výchovu, dále č. 12 pro II. stupeň základního studia pro žáky od 14 let a pro dospělé, č. 13 pro pěveckou výchovu a zpěv pro žáky od 14 let a pro dospělé.

Nedílnou součástí učebních plánů jsou předměty – Komorní nebo hra v souboru/orchestru, v pěveckém oddělení komorní nebo sborový zpěv, a to zpravidla od 3. ročníku základního studia (s výjimkou učebních plánů č. 2a - Hra na klavír a č. 10 – Pěvecká hlasová výchova od 4. ročníku). Dalším povinným předmětem je – Hudební nauka v 1. – 5. ročníku I. stupně základního studia.

Předmět č. 1 – Hra na nástroj (individuální výuka), je v souladu s učebními plány zajištěna na spodní hranici stanoveného rozpětí časové dotace, tj. 1 hodinou týdně. Vhodným opatřením je případné rozdělení této vyučovací hodiny na dvě lekce týdně (týká se části zejména mladších žáků). Zvýšenou dotací individuální výuky – 1,5 hodiny týdně – má pouze jedna výrazněji talentovaná žákyně klavírního oddělení. Výjimky s dotací individuální výuky pouze 0,5 vyučovací hodiny, které představují dílčí porušení učebních plánů, byly zjištěny u učebních plánů č. 2b – Hra na elektronické klávesové nástroje (4 žáci), u učebního plánu č. 10 – Pěvecká hlasová výchova (4 žákyně), u učebního plánu č. 13 – Pěvecká výchova a zpěv pro žáky od 14 let a pro dospělé (3 žáci).

Předmět č. 2 – komorní hra, hra v souboru/orchestru a komorní zpěv je celkově zajištěn v rozsahu požadavků realizovaných učebních plánů.

Předmět č. 3 – Hudební nauka je vyučována dle uvedených učebních plánů pro žáky 1. – 5. ročníku I. stupně základního studia, s výjimkou sedmi žáků, kteří byli na základě žádosti z docházky na výuku omluveni a konají individuální zkoušku ze stanovené látky (tento postup nemá oporu v souvisejících právních předpisech).

Na základě porovnání reálného stavu výuky dle rozvrhů hodin bylo konstatováno, že škola uplatňuje učební plány v jejich plném rozsahu, tj. vyučuje všechny osnovami stanovené předměty. Výjimkou jsou provedené dílčí úpravy u výše uvedeného počtu žáků.

Obsah výuky – její plánování a stanovené vzdělávací cíle se řídí platnými osnovami pro ZUŠ (dříve LŠU) z let 1980 – 1991, jak byly postupně vydávány SPN Praha. V jejich rámci je respektována osobitá tvořivost učitele, uplatnění nových podnětů a výukových materiálů v daných vyučovaných předmětech. Třídní dokumentace zachycuje průkazně průběh individuálního i skupinového vzdělávání žáků.

Výuka ve svém celku je v souladu s učebními dokumenty vyučovaného hudebního oboru.

Ředitelka školy kontroluje studijní plány žáků zpracované vyučujícími v třídních knihách pro individuální a skupinovou výuku pro každé pololetí školního roku. Schválila tematické plány učiva přípravné hudební výchovy a hudební nauky. Průběžně sleduje jejich plnění formou hospitací a namátkových kontrol v hodinách. Sleduje průběh komisionálních postupových zkoušek žáků. Výsledky kontrol jsou projednány při pedagogických radách.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrhy hodin odpovídají obvyklým podmínkám vzdělávání žáků v ZUŠ, které navazuje na výuku žáků v základních a středních školách. Zde jsou zohledňovány individuální možnosti jednotlivých žáků. Psychohygienickému hledisku v zásadě dostatečně odpovídají zařazené přestávky. Řád školy uvádí jasným a přehledným způsobem základní pravidla i povinnosti spojené s docházkou a činností žáků ve škole. Potřebné informace jsou žákům a jejich rodičům podávány pravidelnými zápisy učitelů v žákovských knížkách, tomuto účelu slouží dále informační panel vedle vchodu do školy. O výsledcích vzdělávání a prospěchu žáků získávají rodiče bezprostřední informace při třídních přehrávkách žáků konaných

dvakrát ročně. Pro oboustranná aktuální sdělení jsou běžně využívány mobilní telefony. *Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.*

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním oboru

Hudební nauka

Výuka byla sledována v 1. a ve spojeném 4. – 5. ročníku v Třemošné a ve 3. ročníku v pobočce Zruč-Senec. V přípravě výuky učitelka vychází ze zpracovaných ročníkových tematických plánů učiva. Jejich obsah koresponduje se stěžejními vzdělávacími cíli a požadavky osnov na rozvíjení hudebních schopností a dovedností žáků a osvojení základních znalostí o hudbě. V aktuální přípravě učitelky jsou konkretizovány struktura a obsah jednotlivých vyučovacích hodin a využití potřebných pomůcek. Předmět ve všech ročnících vyučuje jedna kvalifikovaná učitelka hry na housle s dostatečnou pedagogickou praxí. Učivo ve sledované výuce bylo podáváno věcně a odborně správně.

V Třemošné výuka probíhá v prostředí nově vybudované, účelně vybavené, hudebně a esteticky podnětně upravené učebně. V pobočce je využívána prostorná třída základní školy s pianinem, s vybavením pro poslech hudby, notovou tabulí a magnetickými tabulkami pro žáky. Učitelka má k dispozici starší i novější učebnice i další odbornou literaturu. Ve sledované výuce byly uvedené učební pomůcky účelně využívány při hudebních činnostech i k opakování teoretického učiva.

Ve všech sledovaných hodinách byly správně zařazeny intonační, rytmické, sluchové a také poslechové činnosti. Intonační cvičení, od třetího ročníku s využitím solmizačních slabik, byla prováděna s podporou klavíru. Bez základní hlasové přípravy vyznělo jejich provedení méně přesvědčivě. Vhodně byla využita kopírovaná rytmická cvičení ze starší učebnice. Rytmus byl procvičován celkem dostatečně, většinou ale bez podpory rytmickými nástroji. Hudební představivost starších žáků byla rozvíjena zařazením rytmického a melodického diktátu. Mladší žáci se zájmem a s přirozenou soutěživostí řešili zadané úkoly s využitím magnetických notových tabulek. K výše uvedeným činnostem nebyla využita hudebně zajímavá témata, úryvky z hudebních skladeb nebo písní. Soustavně je budován základní přehled o evropské hudební kultuře spojený s poslechem hudebních ukázek. Metodicky a motivačně byl nejlépe připraven ve 3. ročníku. Žáci byli motivováni k návštěvě operního představení v plzeňském divadle.

Ve sledovaných hodinách reagovali žáci převážně aktivně, s učitelkou i navzájem dobře spolupracovali. Ve vzájemné komunikaci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru. Učitelka svým klidným a kultivovaným projevem vytvářela příznivou atmosféru hodin. Žáky průběžně hodnotila za provedení úkolů. Poněkud chyběly úvodní motivační podněty a celkové zhodnocení hodin.

Vzdělávání a výchova v hudební nauce měly celkově velmi dobrou úroveň.

Hra na klavír, čtyřruční hra

Výuka byla sledována v hodinách dvou vyučujících u žáků I. a II. stupně základního studia. Hru na klavír zabezpečuje kvalifikovaná učitelka, ředitelka školy, s mnohaletou pedagogickou praxí a začínající učitel s maturitou na konzervatoři (neukončil studium absolutoriem). Učitelé promyšleně zpracovali konkrétní individuální studijní plány žáků na jednotlivá pololetí. Stanovené reálné cíle jsou v souladu s požadavky osnov.

Při výuce probíhající v koncertním sále školy a v ředitelně byly využívány starší, dobře udržované nástroje (křídlo, pianino), metronom, u mladších žáků podnožky pod nohy, vhodně vybraná notová klavírní literatura. Průběžným větráním učeben, dobrými akustickými

podmínkami, zařazovanými přestávkami i respektováním individuálního pracovního tempa žáků byly vytvářeny příznivé podmínky pro dodržování zásad psychohygieny.

Od počátku hry na klavír učitelé vytvářeli a upevňovali u žáků správné nástrojové návyky s cílem rozvíjet jejich individuální technické dovednosti a muzikální schopnosti. Prostřednictvím vhodně volené, žánrově pestré klavírní literatury i zařazované čtyřruční hry učitelé dbali na rytmicky přesnou hru, na melodickou a u starších žáků také harmonickou představivost v souvislosti s charakterem skladeb. Podněcovali žáky ke vnímání melodické linie a jejího frázování, dynamiky i agogiky. Motivovali žáky především častým vzorovým předehráváním, věcně správným výkladem, vhodnými příklady. Trpělivě procvičovali látku se žáky v hodině, dbali, aby žáci vše pochopili. U začínajícího učitele někdy směřovalo procvičování učiva ke stereotypnímu, časově příliš dlouhému opakování, které ztrácelo efektivitu. Učitelé vedli žáky ke slovnímu zdůvodnění určitého postupu při řešení procvičovaného problému, méně k sebehodnocení.

Hudební schopnosti a dovednosti uplatnili žáci především při čtyřruční hře. Výrazným rysem společné souhry bylo nalezení a hudebně-výrazové vyjádření obsahu jednotlivých částí hraných skladeb, způsob interpretace vzhledem k charakteru hudby, volba odpovídajícího tempa i dynamiky v jednotlivých partech. Výborné technické dovednosti žáků podtrhovaly výsledný muzikální výkon a citový prožitek.

Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni. Učitelé s nimi pracovali trpělivě, často je chválili, oceňovali každý dílčí pokrok. Vytvářeli prostor pro jejich osobnostní rozvoj. Ve sledované výuce panovala klidná atmosféra důvěry a spolupráce.

Vzdělávání a výchova žáků ve hře na klavír a ve čtyřruční hře měly velmi dobrou úroveň.

Pěvecká hlasová výchova a komorní zpěv

Výuka v prvním z výše uvedených předmětů byla sledována u žáků I. stupně základního studia, v komorním zpěvu ve skupině žáků smíšených vyšších ročníků I. stupně a II. stupně základního studia. Učitelka je uznávanou odbornicí v oboru, zkušenou pedagožkou. Plánování učiva na jednotlivá pololetí vychází z požadavků osnov, z analýzy dispozic a hlasových schopností žáků. V esteticky působivém prostředí prostorné učebny bylo při výuce využito malé zrcadlo, klavír, kvalitní notový repertoár. Efektivní členění výuky v dobře větrané učebně, hlasová hygiena a průběžná motivace působily příznivě na psychohygienu.

Ve sledované individuální výuce se učitelce dařilo vytvářet a upevňovat u žáků správné pěvecké představy a návyky - uvolněný postoj, správné držení těla včetně volnosti paží, tři fáze dechu, uvolnění brady a mluvidel, měkké nasazení tónu, rezonanci, artikulaci, čistou intonaci. Již od cíleně zaměřeného rozezpívání podpořeného fundovaným a citlivým klavírním doprovodem učitelky bylo výborně pracováno s dechem. Vhodně zařazovaná hlasová cvičení byla zaměřena nejen na zvětšení hlasového rozsahu, ale zejména na vyrovnávání všech vokálů, na podporu hlavového znění hlasu spojeného se zřetelnou výslovností a odpovídajícím frázováním. Učitelka promyšleně vybírala písňový repertoár dle individuálních schopností žáků. K výrazným pozitivům patřil zpěv písní v originále (v českém, slovenském, německém či francouzském jazyce). Vynikající byla průběžná motivace žáků učitelkou. Její časté vzorové pěvecké ukázky směřovaly k vystižení charakteru zpívaných písní, k porozumění obsahu a následně k citovému prožitku zpěvem vyprávěného příběhu. Nenásilně, ale uvědoměle byli žáci vedeni k rytmické přesnosti i k volbě odpovídajícího tempa.

Žáci ve všech sledovaných hodinách zpívali s chutí, výborně reagovali na pokyny učitelky. Při procvičování písňového repertoáru i při přípravě na veřejná vystoupení mají žáci možnost využívat fundovaný klavírní doprovod i jeho nahrávky ke zpívaným písním. Velice častá je prezentace žáků na veřejnosti i jejich úspěšnost v soutěžích.

Výuka komorního zpěvu (zkouška s orchestrem i s klavírní korepetitorkou) byla směřována na precizaci skladeb pro veřejná vystoupení. Vynikající pěvecké schopnosti i rytmické cítění žáci uplatnili zejména v náročných vícehlasých písních moderních skladatelů. Žáci zpívali soustředěně, s evidentním citovým prožitkem, výborně reagovali na gesta dirigenta i učitelky. Vzájemná vstřícná komunikace i odborná diskuse, věcné hodnocení a častá pochvala v průběhu výuky vytvářely výchovně podnětnou i tvůrčí atmosféru.

Vzdělávání a výchova žáků v pěvecké hlasové výchově a v komorním zpěvu měly vynikající úroveň.

Hra na housle, komorní hra

Výuka byla sledována v pobočce Zruč-Senec u žákyně 4. ročníku I. stupně a absolventky II. stupně studia (maturitní ročník gymnázia) pokračující v režimu studia dospělých.

Individuální i skupinová výuka byla podložena podrobně zpracovaným pololetním plánem v třídních knihách, plánované učivo plně korespondovalo s požadavky osnov. Plánování a příprava zajišťují potřebnou kontinuitu průběhu výuky. Při výuce starší žákyně byl mj. respektován její trvalý zájem a sledován cíl případného uplatnění dosažených výsledků základního uměleckého vzdělávání při studiu na vysoké škole. Práce v komorní hře byla zaměřena na přípravu koncertu v rámci letošních významných výročí české hudby.

Předmět vyučovala kvalifikovaná učitelka s dostatečnou pedagogickou praxí – v její výuce byly provedeny hospitace. Hru na housle, nyní již v minimálním úvazku, vyučoval i bývalý ředitel školy, který v průběhu více než čtyřicetileté pedagogické práce dosáhl mimořádných výsledků, pedagogických a uměleckých úspěchů. Výuka v pobočce školy (hru na housle zde navštěvuje 10 žáků) probíhala v běžné třídě základní školy vybavené pianinem, které bylo spolu s ukázkami hry na housle učitelkou využíváno nejvíce. Pro plnění plánovaného učiva byly zajištěny potřebné notové materiály. Prostředí prostorné třídy bylo akusticky vyhovující a dostatečně vyvětrané.

Ve sledované výuce učitelka dbala na funkční uvolněnost při jednotlivých druzích smyků, čistotu intonace podporovala a průběžně kontrolovala hrou na klavír. Odborně fundované pokyny doplnila, celkově méně častěji, názornou ukázkou hry. Co nejlepší provedení cvičení a etudy bylo cvičeno a požadováno s dostatečnou důsledností. U přednesové skladby byl vyžadován postupný nácvik hry z paměti. Učitelka sledovala vytváření potřebných pracovních návyků a vhodnými podněty podporovala vytváření uvědomělého přístup žáků k nácviku nastolených problémů houslové hry. Klidným a věcným přístupem, průběžným hodnocením a motivačními podněty (pochvala, povzbuzení) podporovala jejich aktivitu, soustředění a zájem.

Podnícení hlubokého zájmu o hru na nástroj a o její další zdokonalování se stalo příkladným výsledkem v případě starší žákyně (výuky se zúčastnila den před konáním své maturitní zkoušky v gymnáziu). V partnerské komunikaci byla procvičena houslová technika jako prostředek kultivovaného hudebního projevu při přednesu skladeb (G. F. Händel, A. Dvořák). Charakteru barokní skladby neodpovídalo určité tempové kolísání. Žákyně prokázala schopnost tónově a výrazově odstíněného, osobitě oduševnělého projevu.

V komorní hře (houslové duo, které získalo 2. místo v soutěži ZUŠ v komorní hře) učitelka sledovala procvičení souhry a uplatnění dynamiky ve skladbách J. V. Stamice, W. A. Mozarta a J. Suka. Výuka byla nesena v duchu cílevědomé a soustředěné práce učitelky a žáků. Cílem byla i příprava na veřejný koncert žáků z děl českých skladatelů v sále Obecního úřadu Zruč-Senec. Členové houslového dua se zapojili i do nově založeného orchestru školy.

Vzdělávání a výchova ve hře na housle a v komorní hře měly velmi dobrou úroveň.

Hra na akordeon

Výuka byla sledována u žáků 2. a 4. ročníku základního studia.

Plánování a příprava výuky se opírají o dlouholetou pedagogickou zkušenost kvalifikované učitelky. Studijní plány žáků pro každé pololetí školního roku jsou v třídních knihách řádně zpracovány. Přehledně vedené zápisy z jednotlivých hodin vypovídají o plnění plánů učiva. Výuka probíhá v menší, esteticky vkusně upravené učebně, ve které jsou k dispozici akordeony, pianino, zrcadlo a potřebné notové materiály, chyběl metronom. Nástroje jsou žákům v hodinách zapůjčovány, odpadá jejich donášení na výuku.

Při hře stupnic, akordů a etud jsou budovány správné nástrojové dovednosti žáka a pracovní návyky potřebné pro zvládnutí nových obtížnějších prvků hry. Učitelka vedla žáky přesně a jasně formulovanými pokyny i názornou ukázkou hry. Dbala na to, aby žák úkolu dostatečně porozuměl a již v hodině si osvojil postup jeho správného nácvičení a procvičení. Vstřícnou komunikací, průběžným hodnocením s motivačními podněty vytvářela dobrou pracovní atmosféru výuky, tedy i příznivé psychohygienické podmínky. Podporovala koncentraci žáka na vlastní výkon, respektovala jeho možnosti, ale současně vyžadovala co nejlepší provedení cvičené látky. V menší míře bylo zaznamenáno i vedení žáka k sebehodnocení. Ne vždy se zcela dařilo dodržet pravidelné tempo písně nebo skladby. Do jisté míry zde chybí návyk práce s metronomem.

Výuka směřuje k rozvíjení hudebně vkusného nástrojového projevu při hře rozmanitého přednesového repertoáru. Opomíjena není dynamika a hra z paměti. Žáci jsou vedeni k prezentaci dosahovaných výsledků, nejprve před rodiči na třídních přehrávkách, dále na veřejných školních koncertech. Úspěšně se zúčastňují akordeonových soutěží. To také nemalou měrou podporuje jejich zájem a vnitřní motivaci. Pravidelné závěrečné hodnocení výkonu žáka v hodině vyjádřené známkou patří k účinnému systému práce v akordeonové třídě.

Vzdělávání a výchova ve hře na akordeon měly velmi dobrou úroveň.

Hra na dechové nástroje dřevěné – zobcovou a příčnou flétnu, klarinet a saxofon

Výuka byla sledována u třech vyučujících celkem v sedmi vyučovacích hodinách v Třemošné i v pobočce Zruč-Senec.

Stanovené cíle pro 2. pololetí sledovaného školního roku odpovídaly požadavkům osnov na zvládnutí požadované úrovně nástrojových dovedností a rozvíjení hudebních schopností v sólové a skupinové/orchestrální hře žáků. Zpracované studijní plány žáků vypovídají o promyšlené přípravě. Byly zohledněny specifické předpoklady, individuální východiska žáka pro hru na daný dechový nástroj a jeho zájem. Plánované a ve výuce uplatňované notové materiály poskytují dostatek podnětů a příležitostí k seznámení žáka s dobově, stylově a žánrově různorodou hudbou a se zvláštnostmi její interpretace.

Předmět vyučují tři kvalifikovaní vyučující. Dva učitelé mají dostatečnou pedagogickou i profesionální orchestrální praxi, která se v mnohých ohledech výrazně pozitivně promítá v úrovni jejich odborného, ale i pedagogického přístupu k žákům. Učitel kvalifikovaný pro hru na trubku vyučoval i na příčnou flétnu. S danou problematikou se po technické a metodické stránce dobře seznámil, absolvoval konzultace s pedagogy konzervatoří (ve škole nyní nastoupila učitelka se specializací na příčnou flétnu). Začínající učitelka (studium v konzervatoři ukončila v tomto roce) se s pedagogickou praxí v ZUŠ teprve seznamuje.

Prostorové i akustické podmínky tříd jsou pro individuální výuku a menší skupiny žáků zcela vyhovující. Pouze nebylo vždy pamatováno na potřebné provětrání. Učitelé výrazně podpořili efektivitu výuky výběrem kvalitní a rozmanité notové literatury, např. netradičním, ale účelným zařazením etud pro příčnou flétnu žákům na zobcové flétny a saxofon. Svých

nástrojů učitelé většinou k názorným ukázkám hry využívali (především zobcové flétny, klarinet i basklarinet). K podpoře hry žáků dobře využil pianino zejména jeden učitel.

Ve sledované výuce hry na zobcové flétny, také příčné flétny a saxofon byli žáci odborně správným a metodicky efektivním způsobem vedeni k osvojení požadovaných dechových, hmatových i nátiskových návyků. Učitel důsledně pracoval se stupnicemi a akordy, podporoval rozvíjení hmatové jistoty, žáci dobře zvládali i obtížnější postupy. Dostatečně byly sledovány kvalita tónu, intonace a plynulá, rytmicky správná hra v přiměřeném tempu, pohotovost při čtení not i rozvoj hudební představivosti. Začínající učitelka prokázala svoji odbornou kvalifikaci a dobrou znalost nástrojové problematiky zobcové flétny. K typickým chybám patřil např. převažující ústní výklad s malým uplatněním názorných ukázek hry při nácviku a procvičování látky. Stěžejní cíle výuky byly plněny zařazováním dostatečného výběru písní a přednesových skladeb, dále formou komorní a souborové hry.

Výuka hry na klarinet byla podpořena vysokou odbornou a pedagogickou erudicí učitele. Všechny řešené technické problémy (nasazení tónu, přechod do klarinového rejstříku, specifické hmatové záležitosti) byly cvičeny s ohledem na kvalitu tvořeného tónu a celkovou muzikálnost nástrojového projevu. Ta byla podporována učitelovým doprovodem na klavír a opět různými formami souhry a komorní hry. Výukovým postupem prolínaly četné motivační podněty a průběžné hodnocení vedoucí žáka ke koncentraci, přemýšlení (práce s chybou) a v dané chvíli také k co nejlepšímu možnému výkonu. Fundovaným a pro žáky zajímavým způsobem podaný výklad byl provázen mnoha názornými ukázkami. Uplatňovaná náročnost byla přiměřená, učitel nezapomínal na zařazování potřebného odpočinku. K výrazným kladům sledovaného stylu výuky patřila podnětná komunikace učitele se žáky.

Vzdělávání a výchova žáků ve hře na dechové nástroje měly z části vynikající, celkově velmi dobrou úroveň.

Hra v orchestru

Škola má jazzový orchestr (se saxofonovou sekcí, trubkami, dvěma akordeony a keyboardem) pracující cca dva roky a zcela nově založený orchestr, který kromě saxofonů a trubek využívá dvoje housle, klavír, kontrabas a pěveckou skupinu (komorní sbor). Využita je současná velmi příznivá personální situace školy, ve které se setkali tři profesionálně zkušené učitelé, mezi nimi i dirigent, aranžér, hráč na klavír a keyboard a další učitel vytvářející aranžmá orchestru na PC, kteří se podílejí na vytváření hodnotného a hudebně přitažlivého repertoáru zejména z oblasti jazzu a swingu. Kladem je i vzájemná spolupráce ostatních vyučujících nástrojových oddělení včetně oddělení pěveckého. V úpravách skladeb učitelé optimálním způsobem zohledňují nástrojové a hráčské možnosti žáků školy a současně tvořivým způsobem využívají daných možností pro uplatnění zvukově zajímavého nástrojového obsazení. Prostředí nového koncertního sálu školy poskytuje pro práci orchestrů dostatečné prostorové zázemí i esteticky působivé prostředí. Škola podpořila rozvoj činnosti obou orchestrů zakoupením nového saxofonu a zvukové aparatury.

Vedení výuky (v jednom případě suplované) bylo po všech stránkách zcela profesionální, vzhledem k žákům hudebně i motivačně velmi podnětné a po stránce vzájemné komunikace příjemné. Učitelé dbali na co nejlepší ladění souborů, přesné frázování a dynamiku, celkově kultivovaný projev. Žáci zde nacházejí další rozměr a smysluplné uplatnění svého hudebního vzdělávání, neméně tak radostné setkávání při společné hře.

Vzdělávání a výchova v orchestrální hře měly vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Specifický systém evaluačních nástrojů pro základní umělecké školy zpracován není. Dosahované výsledky však škola průběžně sleduje, a to způsobem v ZUŠ obvyklým. Jedná se

zejména o tyto formy interního zjišťování výsledků – předepsané komisionální postupové a závěrečné zkoušky žáků. Zde je zásadním hodnotícím kritériem plnění osnov. Komise posuzují úroveň zvládnutí ročníkových požadavků na technickou i muzikální vyspělost hry. Dále je průběžně sledována úroveň interních a veřejných vystoupení žáků školy a výsledky v soutěžích. Ty jsou zveřejňovány jako příloha Výroční zprávy o činnosti školy. K internímu hodnocení dosažených výsledků patří rovněž úspěšnost žáků/absolventů v přijetí na další typ střední nebo vysoké školy s uměleckým zaměřením.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudebním oboru měly vyrovnanou, částečně až vynikající, celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny s rozhodnutím o zařazení ZUŠ do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Zřizovací listina Základní umělecké školy Třemošná vydaná Městem Třemošná, čj. 607/02/HSO, ze dne 23. 5. 2002 obsahuje údaje, které jsou shodné s údaji MŠMT uvedenými v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 17 856/04-21 s účinností od 1. 5. 2004.

Účast žáků školy v soutěžích

Všechna oddělení hudebního oboru se pravidelně zúčastňují soutěží ZUŠ vypsanych MŠMT. V letošním ročníku soutěže získali houslisté v komorní hře smyčcových nástrojů 2. místo v krajském kole. Žáci dechového oddělení získali v komorní hře v okresním kole 1. – 3. místo. Ve školním roce 2002/2003 získali dva žáci dechového oddělení v sólové hře na saxofon a trubku 2. a 3. místo v krajském kole.

Sedm žáků pěveckého oddělení soutěžilo letos v krajském kole celostátní soutěže „Karlovarský skřivánek“, jeden žák postoupil do celostátního kola a umístil se na 2. místě. Akordeonisté se letos opět zúčastnili Mezinárodní akordeonové soutěže v Klingenthalu (SRN), v sólové hře získali 2. místo a čestné uznání, duo 2. místo. Dále se zúčastnili soutěže „Plzeňský akordeon“ a získali dvakrát 3. místo a čestná uznání. Dva žáci v soutěži „Lhenické klávesy“ ve hře na elektronické klávesové nástroje získali 2. a 1. místo s vyhlášením absolutního vítěze soutěže. V soutěži „Plzeňské housličky“ získala žákyně houslové třídy v 5. kategorii 1. místo s cenou Editio Bärenreiter.

Dosažená umístění žáků v soutěžích představují velmi dobrou úroveň výsledků práce školy.

Prezentace školy na veřejnosti, spolupráce školy s ostatními partnery

V sále DDM Třemošná pořádá ZUŠ svůj pravidelný pololetní a závěrečný koncert, dále koncert vánoční a již tradiční jarní koncert populární hudby. V pobočce školy je na závěr letošního školního roku v rámci významných výročí připravován koncert české hudby.

Pro děti z mateřských škol v Třemošné a v pobočce Zruč-Senec jsou pořádány výchovné koncerty. Žáci a soubory ZUŠ vystupují v programech akademie základní školy na závěr školního roku. Ve spolupráci s DDM Třemošná je pořádán vánoční koncert. Opakován je také pro důchodce. Žáci školy pravidelně vystupují ve výstavní síni v rámci akcí Společnosti V. Brožíka, dále na akcích pro městský úřad, navštěvují vozíčkáře v domě Exodus. ZUŠ Třemošná účinkovala při vernisáži v Galerii J. Trnky v Plzni, spolupracuje také s plzeňskou konzervatoří.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Třemošná vydaná Městem Třemošná, čj. 607/02/HSO, ze dne 23. 5. 2002
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 17 856/04-21, s účinností od 1. 5. 2004
3. Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2003
4. Výkazy žáků a vyučovaných hodin za školní rok 2003/2004
5. Třídní knihy pro individuální vyučování – hudební obor, školní rok 2003/2004
6. Třídní knihy pro skupinové vyučování – hudební obor, školní rok 2003/2004
7. Katalogy o průběhu studia – hudební obor
8. Rozvrhy hodin podle žáků a vyučovaných předmětů – hudební obor, školní rok 2003/2004
9. Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách, školní rok 2002/2003
10. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003
11. Plán práce ZUŠ Třemošná, školní rok 2003/2004
12. Hospitační záznamy ředitelky školy ve školním roce 2003/2004
13. Řád Základní umělecké školy Třemošná, bez data
14. Inspekční dokumentace – Přehled o zaměstnancích školy-učitelé

ZÁVĚR

Škola se ve své výchovně-vzdělávací činnosti opírá o odborně a pedagogicky kvalifikovaný kolektiv zkušených vyučujících, mezi nimiž nechybějí výrazné osobnosti s uměleckou praxí, získávání jsou mladší a začínající učitelé. Vedení pedagogických pracovníků je v rámci jasně stanovených pravidel založeno na účelném rozdělení úkolů, práci poradních a metodických orgánů a na celkově funkční kontrolní činnosti a plánování. Podporováno je další vzdělávání učitelů.

Od minulé inspekce došlo ke dvěma významným změnám. Škola přešla k datu 1. 7. 2002 do právní subjektivity a současně v témže roce zvládla i přestěhování do nového objektu, ve kterém byla nákladem zřizovatele následně provedena vnitřní rekonstrukce. Výsledkem je výrazné zkvalitnění prostorových podmínek pro individuální a skupinovou výuku a vytvoření důstojného a esteticky podnětného prostředí vzdělávání a výchovy žáků. Účelně bylo modernizováno vybavení učeben a pořízeny učební pomůcky, jejich využívání podporuje efektivitu výuky. Potřebné základní vybavení a pomůcky jsou k dispozici i v pobočce působící v základní škole Zruč-Senec.

Průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech klavírního, smyčcového, dechového, akordeonového a pěveckého oddělení prokázal převážně velmi efektivní propojení odborné úrovně a pedagogické zkušenosti se schopností žáky zaujmout a motivovat je k dosahování kvalitních výsledků. Toto významně podporuje rozvíjející se hra v souborech, komorní hra a komorní zpěv, v zásadě také hudební nauka. Z tohoto hlediska je úroveň výuky probíhající většinou na bázi osvědčených tradičních postupů celkově vyrovnaná, převážně na velmi dobré úrovni. Zaznamenány byly i příklady vynikající pedagogické práce v pěveckém, dechovém oddělení, v práci s orchestrem. Úroveň dosahovaných výsledků podporuje dostatečná prezentace práce školy před rodiči žáků a na veřejnosti, její velmi dobrou kvalitu potvrzují umístění nejlepších žáků v krajských i národních kolech soutěží.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko ČŠI Strakonice

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	Jindřich Bešťák v. r.
Členové týmu	Martina Šimlová	

Další zaměstnanci ČŠI Marie Kučerová, externě

Ve Strakonících dne 21. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. června 2004

Razítko ZUŠ Třemošná

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Helena Papežová	Helena Papežová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, pracoviště Strakonice, Smetanova 533, 386 01 Strakonice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Třemošná, právní forma obec, Sídliště 992, 330 11 Třemošná	9. července 2004	1154/04-5001
Krajský úřad Plzeňského kraje, Škroupova 18, 306 13 Plzeň	9. července 2004	1154/04-5001

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.